

530. Nowe i interesujące gatunki bogatkowatych (Coleoptera: Buprestidae) w faunie Puszczy Białowieskiej

New and interesting species of buprestid beetles (Coleoptera: Buprestidae) from the Białowieża Primeval Forest

KEY WORDS: Coleoptera, Buprestidae, new records, Białowieża Forest, NE Poland.

Z terenu Puszczy Białowieskiej znanych było do niedawna 45 gatunków Buprestidae, z tego z polskiej części – 44 (GUTOWSKI, ŁUGOWOJ 2000: Pol. Pismo ent., **69**, 3: 279-318; GUTOWSKI 2001: [W:] GUTOWSKI, JAROSZEWICZ (red.): Katalog fauny Puszczy Białowieskiej. Inst. Bad. Leśn., Warszawa: 154-155). Od czasu ukazania się tych publikacji doszły nowe informacje o kilku bardzo rzadkich gatunkach bogatkowatych, znalezionych zarówno w polskiej, jak i w białoruskiej części Puszczy. Ze wschodniej, białoruskiej, części Puszczy wykazano *Coraebus elatus* (FABR.) i *Agrilus salicis* FRIV. (ALEKSANDROWICZ, TSINKEVICH 2006: [W:] Nauka – Przyroda – Człowiek. Białowieski Park Narodowy, Białowieża: 83-103; TSINKEVICH i in. 2005: Baltic J. Coleopterol., **5**, 2: 147-160). Na terenie polskiej części Puszczy stwierdzono następujące:

Poecilonota variolosa (PAYK.)

- Sacharewo vic., oddz. 462C/D (UTM: FD74), 26 VI 2002 – 1 ex., wilgotny las liściasty, na żdźbłe trawy w pobliżu linii kolejki wąskotorowej, leg. P. GÓRSKI, det. et coll. J. M. GUTOWSKI [JG];
- Czerlonka vic., oddz. 520D (FD83), 15 VII 2004 – 2 larwy na żywej osice z martwicą boczną, rosnącej na skarpie w pobliżu linii kolejki wąskotorowej, leg. et coll. JG; 19 VII 2004 – 3 imagines obserwowano na pniach chorujących osik, z tego 1 ex. zebrał M. WITKOWSKI, det. et coll. JG;
- Czerlonka vic. (FD83), 3–4 VIII 2004 – 6 exx. leg. M. DWORAKOWSKI, det. confirm. JG.
Nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Eurythyrea quercus (HERBST)

- Białowieski Park Narodowy [Białowieski PN], oddz. 399C (FD94), 18 X 2005, kilkanaście otworów wylotowych tego gatunku (niektóre świeże) w belkach zabytkowej, dębowej bramy wejściowej do obszaru ochrony ścisłej, leg. et det. JG et. J. HILSZCZAŃSKI.
W Polsce znany tylko z okolic Rogalina i z Puszczy Białowieskiej.

Scintillatrix dives GUILL.

- E ad Białowieża, oddz. 428C/452A (FD94), 27 V 2006, na krzewie wierzby iwy – *Salix caprea* L., rosnącej przy leśnej drodze w borze sosnowo-świerkowym, 3 żerowiska (opuszczone, spasożytowane i zasiedlone) na żywym pędzie o średnicy 4 cm, na wysokości około 1,2 m, leg. M. MIŁKOWSKI; żerowisko jest bardzo niepozorne – objawia się nieco zmienioną, zapadającą się korowiną; z pobranego do hodowli pędu uzyskano 13 VI 2006 imago, które żyło 5 dni; det. et coll. JG.
Nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Scintillatrix rutilans (FABR.)

- Białowieski PN, oddz. 344B/345C (FD94), 12 VI 2008 – 1 ex., wilgotny grąd, na liściu podrostu grabowego, rosnącego przy linii oddziałowej, leg. et coll. JG.
Nowy dla Białowieskiego PN.

Buprestis splendens FABR.

- NW ad Grudki – stacja kolejowa (FD94), 15–30 VI 2000 – 1 ex. (martwy), w pułapce feromonowej na kornika drukarza, leg. et det. A. WOŹNIAK;
- Białowiecki PN (FD94), 28 VII 2005 – 1 ex., obszar ochrony ścisłej, bór mieszany świeży, w pułapce Moericke'go, leg. et coll. JG;
- Białowieża (FD94), 27 V 2006 – 1 ex., świeżo rozdeptany w kościele katolickim, leg. et coll. M. MIĘKOWSKI, det. JG. Wzmiankę o tym znalezisku podał KOZŁOWSKI (2008: Owady Polski. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa. 360 ss.).
Gatunek znany w Polsce aktualnie tylko z Puszczy Białowieckiej.

Anthaxia chevrieri GORY et LAP. [= *funerula* ILL.]

- Białowiecki PN, oddz. 288C (FD94), obszar ochrony ścisłej, bór mieszany świeży, 2 VI 2005 – 1 ex. w pułapce Moericke'go, leg. et coll. JG.
Nowy dla Białowieckiego PN.

Agrilus ater (L.)

- Białowiecki PN, oddz. 193D (FD95), 30 VII 2001, bór mieszany wilgotny, liczne żerowiska na grubym złomie osiki, leg. et det. JG.

Agrilus derasofasciatus LAC.

- Hajnówka (FD74), 18 VI 2003 – 3 exx. na winorośli *Vitis vinifera* L., leg. S. OSTASZEWSKI, det. T. MOKRZYCKI;
- Białowieża, Park Dyrekcyjny (FD94), 6–15 VIII 2004 – 3 exx. na liściach winorośli, leg. et det. (1 ex. in coll.) T. MOKRZYCKI.
Nowy dla Puszczy Białowieckiej.

Agrilus guerini LAC.

- S ad Sacharewo (FD74), 2002 – 1 ex., leg. S. OSTASZEWSKI, coll. J. BOROWSKI.
Jest to drugie, po Biebrzańskim Parku Narodowym (GUTOWSKI, WANAT 2002: Wiad. entomol., 20, 3–4: 131-136), znane miejsce występowania tego gatunku w Polsce. Nowy dla Puszczy Białowieckiej.

Agrilus obscuricollis KIESENW.

- E ad Białowieża, stara żwirownia (FD94), 16 VI 2000 – 1 ex., leg. M. WANAT, det. et coll. JG;
- E ad Białowieża, oddz. 454C (FD94), 11 VII 2001 – 2 exx., w pułapce barierowej, leg., det. et coll. JG;
- Topiło vic. (FD73), 24 X 2001 – 1 ex., bór świeży, uprawa sosnowa, w pułapce Moericke'go, leg. J. SAWONIEWICZ, det. et coll. JG.

Agrilus sinuatus (OLIV.)

- Białowieża, Park Pałacowy (FD94), 18 VI 2001 – 1 ex., leg. et coll. M. WANAT, det. JG.
Nowy dla Białowieckiego PN.

Agrilus subauratus (GEBLER)

- Białowiecki PN, oddz. 282C (FD85), 14 VI 2001 – 1 ex., składnica śródleśna, leg. et coll. M. WANAT, det. JG;
- Białowieża (FD94), 10 IX 2004 – 1 ex., leg. et coll. R. PLEWA, det. JG.
Nowy dla Białowieckiego PN.

Aktualnie z Puszczy Białowieskiej znanych jest 51 gatunków Buprestidae (w polskiej części – 48, co stanowi 55% fauny Polski w tej grupie chrząszczy; w białoruskiej – 24), z tego w Białowieskim PN – 35. Puszcza Białowieska jest, jak dotąd, najbogatszym w gatunki tej rangi obiektem przyrodniczym w Polsce, przed Puszczą Koziennicką, gdzie odkryto 46 gatunków bogatkowatych (GUTOWSKI, MIŁKOWSKI 2008: Parki nar. Rez. Przynr., 27, 2: 49-85).

Bardzo dziękuję Krzysztofowi SUĆKO za pomoc w zbieraniu materiału, a wymienionym w tekście Kolegom za udostępnienie danych.

Jerzy M. GUTOWSKI,
Europejskie Centrum Lasów Naturalnych IBL, Białowieża,
Politechn. Białostocka, Zamiejsc. Wydz. Leśny, Hajnówka

531. Nowe stanowisko *Leioderes kollari* (REDTENBACHER, 1849) (Coleoptera: Cerambycidae) w Polsce

New locality of *Leioderes kollari* (REDTENBACHER, 1849) (Coleoptera: Cerambycidae) in Poland

KEY WORDS: Coleoptera, Cerambycidae, *Leioderes kollari*, new record, Poland.

Niżej podajemy informację o stwierdzeniu występowania na Pojezierzu Mazurskim *Leioderes kollari* (REDTENBACHER) – gatunku dotychczas nie wykazywanego z tej krainy. Odkryte stanowisko jest najbardziej na północ wysuniętym miejscem występowania tej kózki w Polsce.

– Pojezierze Mazurskie: Łuknajno ad Dziubiele (UTM: EE46), okolice leśniczówki Łuknajno; z zebranych 7 V 2009 gałęzi *Acer platanoides* L. wyhodowano: 1 ex. (11 V), 3 exx. (12 V), 2 exx. (15 V), 5 exx. (20 V); leg. et cult. R. PLEWA et J. HILSZCZAŃSKI.

Materiał do hodowli pozyskano z nasadzonych wzdłuż drogi, około 80-letnich klonów, na których większość obumierających gałęzi była zasiedlona. Długość nasadzeń przydrożnych klonów wynosiła około 5 km i przebiegała przez kompleks leśny Leśnictwa Łukajno.

W Polsce gatunek ten należy do rzadkich i znany jest dotychczas z pięciu krain: Puszczy Białowieskiej (GUTOWSKI 2001: [W:] GUTOWSKI, JAROSZEWICZ (red.): Katalog Fauny Puszczy Białowieskiej. IBL, Warszawa: 189-193), Wyżyny Lubelskiej, Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (GUTOWSKI, HOŁOWIŃSKI 1994: Wiad. entomol., 13, 3: 200), Niziny Mazowieckiej (Puszcza Koziennicka) (MIŁKOWSKI 2004: Kulon, 9, 1: 81-116; MIŁKOWSKI i in. 2008: Wiad. entomol., 27, 1: 17-22) i Roztocza (GUTOWSKI i in. 1999: Wiad. entomol., 18, 1: 11-22). Biologia, ekologia, morfologia poszczególnych stadiów rozwojowych oraz żerowiska tego gatunku są dobrze poznane (GUTOWSKI 1988: Pol. Pismo ent., 58, 2: 309-357).

Razem z imagines *L. kollari* wyhodowano jego parazytoida – *Xorides praecatorius* (FABR.) (Hymenoptera: Ichneumonidae: Xoridinae), 15 V 2009 – 1 ♀.

Gatunkiem towarzyszącym uzyskanym z hodowli był znajdowany zazwyczaj w południowej Polsce – *Rhaphitropis marchicus* (HERBST) (Coleoptera: Anthribidae) – 2 exx.

Radosław PLEWA, Jacek HILSZCZAŃSKI,
Zakł. Ochrony Lasu IBL, Sękocin Stary